T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020 / 116
KARAR NO : 2020 / 119
KARAR TR : 24.2.2020

ÖZET: Karayolunda seyir halindeki minibüs ile askeri zırhlı aracın çarpışması sonucu uğranıldığı ileri sürülen manevi zararların tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİYARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

-

Davacılar : 1-Ş.G. ve diğ.
Vekili : Av. D.A.
Davalı : İçişleri Bakanlığı
Vekili : Av. P. Ç. T.

O L A Y : Davacılar vekili dilekçesinde; … Plakalı TTZA kobra tabir edilen askeri zırhlı aracın konvoy halinde Şemdinli ilçesi istikametinden, Beyyurdu Köyü istikametine doğru sol tarafi dağ ve sağ tarafi şarampol olan karayolundan aracın geniş olması nedeniyle (2.30m) yolu ortalayarak seyrederken, karşı yönden gelen ve yol sathında kasis(çukur) bulunduğundan dolayı karayolunu yine ortalayarak seyreden 08 … 724 plakalı minibüs ile yol kenarında bulunan ağaçlar vesilesi ile görüş alanının kısıtlandığı Harmanlı köyü yakınlarında karşılaştıklarını ve her iki aracın da kaza yapmamak ve şarampole yuvarlanmamak, yolun dağ tarafina doğru yönelmeleriyle, askeri aracın sağ yan ön kısmı ile minibüsün sol yan ön kısımlarının çarpışmaları neticesinde çift taraflı maddi hasarlı ve yaralanmalı trafik kazası meydana geldiğini; ayrıca askeri aracın araç figürüne göre 10-6 bölgelerinin, 08 … 724 plakalı kamyonetin ise 9-5-1-6-10 bölgelerinde maddi hasar oluştuğunu, kazada … plakalı kobra tabir edilen askeri araç sürücüsü H. K.'ın 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunun 84. Maddesinde belirtilen asli kusurlardan 07(şeride tecavüz) maddesini ihlal ettiğinden asli nispette kusurlu olduğunu, 08 … 724 kamyonet sürücüsü T.G.'in de yine aynı kanun maddesini 07(şeride tecavüz) ihlal ettiğinden asli nispette kusurlu olduğunun kaza yerinde yapılan tetkikle ve ölçümlerden tespit edildiğini, bu kaza sonrasında müvekkillerinin sakat kaldıklarını, bu nedenle acı, elem ve ızdırap duyduklarından bahisle olay tarihinden reeskont faiz uygulamak üzere müvekkillerinin sakatlanmasına neden olan kaza dolayısı ile; İ. G. için 50.000 TL, Ş.G. için 5.000 TL, N.G. için 5.000 TL, M. G. için 5.000 TL N.G.için 5.000 TL manevi zararın ödenmesi istemiyle Milli Savunma Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığına karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

Van 5.Asliye Hukuk Mahkemesi: 4.4.2018 gün ve E:2017/450 sayı ile, "(…)2-Davalı İçişleri Bakanlığına açılan davanın iş bu davadan tefriki ile ayrı bir esasa kaydına,

3-Van 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2014/254 Esas sayılı dosyasının iş bu dosyamız arasına alınmasına, (…) karar vermiştir.

Van 5.Asliye Hukuk Mahkemesi: 26.9.2018 gün ve E:2018/22, K:2018/388 sayı ile, "(…)Dava dosyası Davalı İçişleri bakanlığı yönünden Mahkememizin 2017/450 Esas sayılı dosyasında tefrik edilerek bu esasa kaydedilmiştir.

Davalı İçişleri Bakanlığı süresi içerisinde yetki itirazında bulunmakla kazanın meydana geldiği yerin ve davacıların ikametgahının Şemdinli davalının ikametgahının Ankara olduğu bu suretle mahkememizin yetkili olmadığı anlaşılmakla mahkememizin yetkisizliğine ve dosyanın Şemdinli Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere

1-Mahkememizin YETKİSİZLİĞİNE…" karar vermiş, dosya Şemdinli Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmiştir.

ŞEMDİNLİ ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 10.9.2019 gün ve E:2019/76, K:2019/327 sayı ile, "(…) Toplanan deliller ve tüm dosya kapsamına göre yapılan incelemede: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-b maddesine göre idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar için idare aleyhine idari yargıda tam yargı davası açılması gerektiği düzenlendiğinden dava konusu somut olayda idarenin eylemini ilgilendiren bir durum olduğu anlaşıldığından idare mahkemelerinin görevli olduğu görülmüştür. Her ne kadar 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 110. Maddesinde bu kanundan doğan sorumluluk davalarında görevli mahkemelerin adli yargının olduğu belirtilmiş ise de bu hükümden anlaşılması gerekenin araç sürücüsüne dava açılması durumundaki görevli mahkemenin adli yargı merciilerinin olduğu, somut olayda ise araç sürücüsüne değil de doğrudan idare aleyhine dava açıldığından

İYUK 2/1-b maddesinin uygulanması gerektiği anlaşılmıştır. HMK 114/1-b maddesine göre yargı yolunun caiz olması dava şartlarından olduğundan mahkememizin görevsizlik kararı vermesi gerekmiş, işbu açıklanan sebeplerle aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-HMK 114/1 -b maddesi gereğince idare mahkemelerinin görevli olduğu anlaşıldığından dava dilekçesinin görev yönünden REDDİ ile Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE,

2-Taraflardan birinin, görevsizlik kararı süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde Mahkememize başvurarak, dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesini talep etmesi halinde HMK'nın 20.maddesi gereğince, dosyanın yetkili ve görevli Van İdare Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE,

3-HMK'nun 20. maddesi hükmü uyarınca süresi içinde dosyanın görevli mahkemeye gönderilmesinin talep edilmemesi halinde davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesine…" karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekilinin istemi üzerine dosya Van İdare Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

VAN 4.İDARE MAHKEMESİ: 8.1.2020 gün ve E:2019/606 sayı ile;2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 19.1.2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesi hükmüne; ayrıca 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesinin iptal istemini reddettiği 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararına yer verdikten sonra; "(…)2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda bahsedilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği açıktır.

Bu itibarla, dava konusu uyuşmazlığın idareye ait olan askeri aracın sebep olduğu trafik kazasından kaynaklanan sorumluluk davası olması nedeniyle 2918 sayılı kanunun 110. maddesi kapsamında, işbu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; adli yargının görev alanına giren davada Mahkememizin görevli olmadığına, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar dosyanın incelenmesinin ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 24.2.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosyanın, 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca incelenmesinden:2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari[2] yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir." ve 27. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder" denilmiştir.

Öte yandan; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasında(Değişik: 10/6/1994-4001/2 md.), "İdari davalar, Danıştay, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılır" ve 9. maddesinin birinci fıkrasında; "1. (Değişik: 5/4/1990-3622/2 md.) Çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli (…)[1] yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususdaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir.[1] " hükmü yer almıştır.

Hukuk uyuşmazlıklarında, görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesi, ancak aynı yargı düzeni içinde yer alan mahkemeler arasında olanaklı olup; bu hususa ilişkin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 20. maddesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrası (a) bendinin ikinci cümlesinde yer alan "görev" kuralları, aynı yargı düzeni içindeki mahkemelerin işbölümü esasına ilişkin düzenlemelerdir. Oysa yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda, görevli olduğundan bahisle farklı bir yargı düzeninde yer alan mahkemeye dava dosyasının gönderilebilmesine olanak tanıyan bir düzenleme bulunmamaktadır.

Göreve ilişkin kararın, işbölümü esasına göre veya yargı yolu bakımından verilmiş olması farklı sonuçlar doğurmaktadır. Şöyle ki; işbölümü esasına göre verilen görevsizlik kararı sonucu dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesi durumunda, dava başvuru tarihi itibariyle görevli mahkemede açılmış sayılmaktadır. Yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda ise, görevli olduğu işaret edilen yargı yerine, bu yargı yerinin uyguladığı usul kurallarına uygun olarak yeniden dava açılması zorunlu bulunmaktadır.

Olay kısmında belirtildiği üzere, adli yargı yerince, "2-Taraflardan birinin, görevsizlik kararı süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde Mahkememize başvurarak, dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesini talep etmesi halinde HMK'nın 20.maddesi gereğince, dosyanın yetkili ve görevli Van İdare Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE, / 3-HMK'nun 20. maddesi hükmü uyarınca süresi içinde dosyanın görevli mahkemeye

gönderilmesinin talep edilmemesi halinde davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesine..." karar verildikten ve karar kesinleştikten sonra, davacılar vekilinin talebi üzerine dava dosyası bir üst yazıyla idari yargı yerine gönderilmiş ve bu yargı yerince, kendisine gelen adli yargı yerine ait dava dosyası üzerinde inceleme yapılarak, -sonuç itibariyle- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar verilmiş olup, yukarıda yapılan açıklamalara göre, 2577 sayılı İ.Y.U.K.'nun 3. ve 9. maddelerinde öngörülen şekilde usulüne uygun olarak idari yargı yerine açılmış bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

Durum böyle olmakla birlikte, kamu düzenine ilişkin bulunan usul eksikliğinin tespiti ve düzeltilebilmesi Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev ve yetkisi dışında kaldığından, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının varlığı kabul edilerek çözüme kavuşturulması, Anayasa'nın ekonomiklik ve sürerlilik prensiplerine, dava ekonomisine ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına da uygun düşecektir.

Diğer taraftan; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İkinci Dairesinin 14.10.2008 tarihli Mesutoğlu –Türkiye kararında (Başvuru No: 36533/04); İdari Yargılama Usulü Kanununun 9. maddesinin uygulamasının çok katı biçimde ve aşırı şekilci gerçekleşmesi nedeniyle, başvuranların mahkemeye erişim haklarının ve dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6/1 nci maddesinin ihlal edildiği sonucuna varıldığı hususu da gözetildiğinde; olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi amacıyla, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre yapılan başvurunun esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda seyir halindeki minibüs ile askeri zırhlı aracın çarpışması sonucu uğranıldığı ileri sürülen manevi zararların tazmini istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; ancak aksine bir hüküm yoksa; karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerlerde de bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı; Kanunun, 4.maddesi ve devamında, Karayolu güvenliği konusunda hedefleri tespit etmek, uygulatmak ve koordinasyonu sağlamak amacıyla oluşturulan Kuruluşlar ve, Komisyonlar ile bunların görev ve yetkilerine, Kanunun 5 ila 12 maddelerinde; Emniyet Genel Müdürlüğünün, merkez, bölge, il ve ilçe trafik kuruluşlarının;Jandarma Genel Komutanlığı trafik kuruluşlarının, Trafik zabıtası ve genel zabıtanın, Karayolları Genel Müdürlüğünün, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının, Belediye trafik birimlerinin, İl ve ilçe trafik komisyonlarının bu Kanunla ilgili görev ve yetkilerinin sayıldığı; bu kapsamda da, Kanunun 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiş; Kanunun 13.maddesinde de, karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşların, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun "İşleten ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin hukuki sorumluluğu" başlıklı 85. maddesinde; "(Değişik birinci fıkra: 17/10/1996-4199/28 md.) Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar." denilmiş,

"Devlete ve Kamu Kuruluşlarına Ait Araçlar" başlıklı 106. maddesinde; "(Değişik: 25/6/1988 - KHK - 330/7 md.; Aynen kabul: 31/10/1990 - 3672/6 md.)

Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere,il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır. Bu kuruluşlar, 85 inci maddenin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere 101 inci maddedeki şartları haiz milli sigorta şirketlerine mali sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdürler." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; kobra tabir edilen askeri zırhlı aracın seyir halinde Hakkari ili, Şemdinli ilçesinden Beyyurdu Köyü istikametine doğru gitmekte iken davacıların içinde bulunduğu minibüs ile çarpıştığı; yol kenarında bulunan ağaçlar vesilesi ile görüş alanının kısıtlandığı Harmanlı köyü yakınlarında araçların karşılaştıkları, her

iki aracın da kaza yapmamak ve şarampole yuvarlanmamak, yolun dağ tarafına doğru yönelmeleriyle, askeri aracın sağ yan ön kısmı ile minibüsün sol yan ön kısımlarının çarpışmaları neticesinde çift taraflı maddi hasarlı ve yaralanmalı trafik kazası meydana geldiği; kaza sonucu davacıların yaralanıp sakat kaldıklarından bahisle, uğranılan manevi zararların tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur._Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Van 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Şemdinli Asliye Hukuk Mahkemesinin 10.9.2019 gün ve E:2019/76, K:2019/327 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Van 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Şemdinli Asliye Hukuk Mahkemesinin 10.9.2019 gün ve E:2019/76, K:2019/327 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 24.2.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN